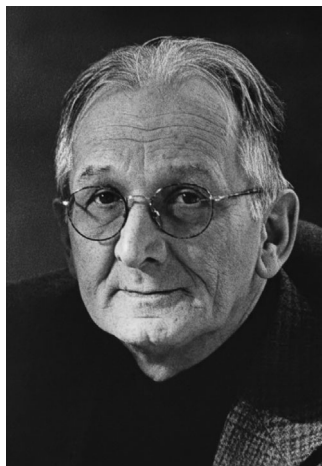

Lengyel Béla

(1940–2025)

Lengyel Béla többgenerációs vegyész család tagja, így ő is ezt a pályát választotta. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett diplomát, ezután a Veszprémi Vegyipari Egyetem Fizikai Kémiai Tanszékén kezdett dolgozni előbb Benedek Pál, majd Dévay

József mellett elektrokémiai és korróziós témákban.

A hatvanas évek eleje forradalmi időszaknak számít az elektrokémikusok számára, ekkor jelenik meg a ma már alapeszköznek számító potenciosztát, ekkor terjednek el az olyan klasszikus módszerek, mint a ciklikus voltammetria. Lengyel Béla később csatlakozott a tanszék munkatársaiból megalakult akadémiai kutatócsoporthoz, amely a hetvenes évek végén költözött Budapestre, az újonnan

alakult MTA Szervetlen Kémiai Kutatólaboratóriumba (SZKKL; később Anyag- és Környezatkémiai Intézet, AKI), amely a HUNREN TTK egyik elődintézete. Még Veszprémben védte meg kandidátusi értekezését, már Budapesten szerezte meg a kémiai tudomány doktora címet, ez utóbbiban a váltóáram elektrokémiai hatásaival foglalkozott. Az SZKKL-ben és az AKI-ban osztályvezetőként, később tudományos tanácsadóként, majd nyugdíjba vonulása után önkéntes munkatársként dolgozott, egészen az utolsó hónapokig.

Számos téma kutatását vezette vagy résztvevőként működött közre bennük, a korrózióvédelemtől a galvántechnikán keresztül a szennyvíztisztításig. Jelentős ipari megbízásokat is teljesített, amelyek közül kiemelkedik az Ikarus gyárral hosszan tartó együttműködés, ahol is Janászik Ferenc kollégájával együtt a bevonatrendszerek minősítését végezte – az ő pozitív szakvéleményük nélkül nem kerülhetett be festék a buszokba.

Lengyel Béla az Elektrokémiai Munkabizottság, a magyarországi összes korróziós egyesület, szervezet aktív tagja volt. Rendkívüli diplomáciai érzékkel rendelkezett, így gyakran kérték fel problémás védekek esetében bírálónak, bizottsági titkárnak vagy elnöknek. Mély tapasztalata, szakmai tudása, emberi bölcsessége, amire a legutóbbi időkig mindig számíthattunk, kimondhatatlanul fog hiányozni.

Mészáros Gábor

Inzelt György

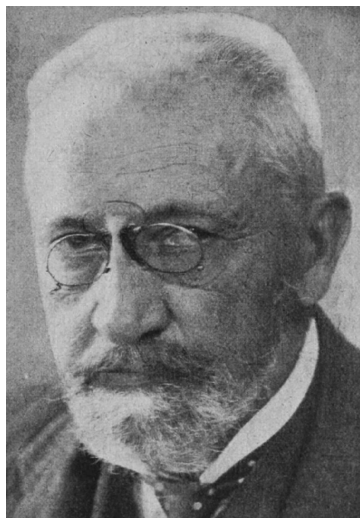
■ ELTE Fizikai Kémiai Tanszék

Egy kémikuscsaládra emlékezve

A három Lengyel Béla

Még friss a hír, hogy Lengyel Béla 2025. május 25-én elhunyt. Fájdalmas veszteség ez a mindenkinek, aki ismerte, de a magyar elektrokémikusoknak kiemelten is, mert a tudomány és az ipar a korrózió szakterületének kiemelkedő szakértőjét veszítette el. Sokan tudják, hogy a magyar tudomány már e néven a harmadik kémikus kiválóságát búcsúztatja.

Az első (legidősebb) Lengyel Béla (Körösladány, 1844. január

1. ábra. A legidősebb Lengyel Béla fényképe [1]

4. – Budapest, 1913. március 11.) (1. ábra) a Budapesti Királyi Tudományegyetem tanára, a bölcsészkar dékánja és rektora (1895–1896), a Magyar Tudományos Akadémia levelező (1876), majd rendes (1894) tagja. 1910 és 1913 között a Királyi Magyar Természettudományi Társulat elnöke, a Közegészségügyi Egyesület alapító, az Országos Gyógyszerészegylet tiszteletbeli tagja volt. 1896-ban miniszteri tanácsos címet kapott. Részletes életrajza több forrásból is megismerhető [1–6], ezek közül egykori tanítványa, a

Műegyetem későbbi neves professzora, Ilosvay Lajos emlékeztet [2] a legteljesebb.

Apja, Lengyel Kálmán (1814–1852) Körösladányban volt gazdasztiszt. Édesanyja, Schrott Ágnes Than Károly anyai nagynénje volt. 1849-ben, a szabadságharc bukása után Than hozzájuk menekült. Az 1700-as évek végén épült szülőházazon emléktáblát láthatunk, és Lengyel Béla tiszteletére utcát is elneveztek Körösladányban.

Lengyel Béla a pesti főreáliskola tanulója lett, Preysz Móric, későbbi akadémikus volt a kémiatanára. Felsőbb tanulmányait a Polytechnikumban kezdte, de annak befejezése előtt 1865-ben átiratkozott a Tudományegyetemre, amiben Than Károly segítette. Az 1866/67-es tanévben tanársegéd lett. Követve Than példáját állami ösztöndíjjal Heidelbergbe ment Bunsenhez, de Helmholtz, Kirchhoff, valamint Kopp előadásait is hallgatta. A kutatómunkát Bunsennél csinálta olyan sikerrel, hogy Bunsen felkérte tanársegédnek. 1870-ben benyújtotta doktori disszertációját, és sikeres szigorlata után bölcsészdoktorrá avatták. A történelem azonban – mint majd utódai életében is – közbeszólt. Kitért a franciánémet háború, külföldi állampolgárként el kellett hagynia az országot. Hazatérte után habilitált. Segédtanárrá nevezték ki Than mellé. A hallgatók (kémikus, gyógyszerész, orvos, tanár) létszáma egyre növekedett, ezért Lengyel Bélát 1872-ben egyetemi rendkívüli, majd 1877-ben rendes tanárrá nevezték ki. Heti 10 órában tartott összességében kb. 250 hallgatónak előadást és laboratóriumi gyakorlatot. A teremhiány is nagy gondot okozott, amely az új kémiai épület 1872-es megnyitásával sem oldódott

meg; csak akkor rendeződött, amikor a Műegyetem elköltözött Budára, és átadta az Eszterházy (ma Puskin) utcai F épületet. A két professzor között a viszony sem volt felhőtlen, mert Than diszponált a helyiségek felett, Lengyel viszont igen népszerű előadó volt, és hamarabb jelentette meg a tankönyvét, mint Than, ami komoly összetűzést váltott ki. Ez idővel rendeződött, és szép jelenet lehetett, amikor Lengyel rektorként 1896-ban átnyújtotta Thannak a tiszteletbeli doktori oklevelet [7].

Tanárségéde, volt tanítványa, Berkó József többek között az alábbi gondolatokkal búcsúztatta összefoglalva tudományos és tanári tevékenységét, méltatva emberségét is [1]: „Lengyel Béla dr. olyan intézetet szervezett, mely díszére válik bármely egyetemnek s amely minden tekintetben megfelel a kor követelményeinek. Tanár volt testetül-lelkestül a szó legteljesebb és legnemesebb értelmében. Előadásait ragyogóan szép s a legzamatosabb magyarsággal tartotta, közvetlenséggel és didaktikai ügyességgel, hogy a hallgatóra varázsként hatott.” Berkó részletesen felsorolja és elemzi legidősebb Lengyel tudományos munkásságát. Csak néhány a hosszú listából: vízanalitikai munkák, bronzrégiségek vegyelemzése, gázok színképének és hasznosításának vizsgálata, a „tricarbondisulfid” előállítás és szerkezetének meghatározása, tiszta kalcium és stroncium előállítása, a Geissler-csővekben fellépő utóvilágítás, a katódsugár-csővek és a röntgensugárzás, a radioaktivitás tanulmányozás. Számos munkához maga készítette az üvegeszközöket, ami jelentős üvegtechnikai ügyességét bizonyítja. A radioaktivitás vizsgálatának korai megkezdése – nem sokkal a jelenség felfedezése után – tanúskodik a legjobban arról, hogy Lengyel még idősebb korában is vonzódott az újhoz, és szükségesnek látta a sugárzás hazai kutatását (2. ábra). Tanítványait is bevonta a munkába, és neki köszönhető, hogy a radioaktivitás kutatásának egyik jelentős bázisa a budapesti egyetemen alakult ki [8, 9].

Ilosvay így írt egykori tanáráról [2]: „De minden kitüntetésnek és elismerésnek, a melyeket különben Lengyel Béla férfias becs-

vággyal megérdemelni törekedett, reá nézve csak annyiban volt értéke, a mennyiben egyenletesen szép családi életében kellemsen ható változatosságot idézett elő. 1871-ben vette feleségül pilisi Ney Arankát, kivel 41 évet töltött el boldog házasságban. Együttérző lelkük vonzalmát még erősebbé tette két fiúknak: Lorándnak (1872) és Bélának (1876) születése. Fiainak testi és lelki fejlődése, pályaválasztása, családalapítása sok tiszta örömmek, csöndes meglepedésnek, erős munkakedvnek, kitartó munkabírásnak volt kiapadhatatlan forrása.”

Béla fia nem lett kémikus, hanem ügyvédi pályára ment. Annyi köze volt a természettudományokhoz, hogy a Természettudományi Társaság pénztárnoki tisztségét is ellátta. A másik fiú, Loránd, bár orvos lett, komoly kémiai kutatómunkát végzett. Számos cikket publikált kémiai folyóiratokban is (3. ábra): a Lengyel családból tulajdonképpen nem maradt ki a második generáció sem.

ADAT A PEPSINEMÉSZTÉS THERMODYNAMIKÁJÁHOZ.¹

(Elsőleges közlemény.)

LENGYEL LORÁND-VAL.

Mióta OSTWALD és tanítványai, különösen pedig BÄRDIG a kémiai kinetika törvényeit a fermentfolyamatokra is teljes sikerrel alkalmazták, bebizonyítván, hogy a fermentfolyamatok is ugyanazon törvényszerűségeket követik, mint a melyek a katalízisre is érvényesek, azóta a fermentfolyamatok kémiai mechanikájának alapos feltárására teljes kitérőnk lévén, oly jelenség-csoport lényege megismerésének lehetőségére nyílt hatalmas perspektíva, mely az életjelenségekkel, a protoplasmában lefolyó kémiai változásokkal a lehető legszorosabb kapcsolatban áll.

Szinte csodálatos ezek után, hogy a fermentfolyamatok thermochemiai szempontból kísérleti feldolgozás tárgyát eddig alig képezték. Pedig az egyes fermentfolyamatok reakcióhőjének ismerete a folyamat lényegének megismeréséhez szintén értékes támpontul szolgálhatna és bizonyos esetekben a valódi reakcióhő ismeretéből már előre is a folyamat kémiai statikáját illetőleg bizonyos következtetést vonhatunk. A kémiai egyensúly eltolódásának elve (Van't Hoff) szerint exothermikus folyamatoknál a hőméretek emelkedésével az egyensúly a megfordított, vagyis endothermikus reakció javára eltolódik és ebből következik, hogy magas hőfokon az endothermikus, alacsony hőfokon az exothermikus reakciók dominálnak. Ha a valódi reakcióhő nullával,

¹ A budapesti kir. m. tud. egyetem élet- és körvegytani intézetében készült dolgozat.

2. ábra. Lengyel Béla a radioaktivitásról szóló első cikkének első oldala [MTA Matematikai és Természettudományi Értesítő (1898) 16, 365]

NÉHÁNY GÁZ HATÁSA A PHOTOGRAPHLEMEZRE.

LENGYEL BÉLA r. tagtól.

Mióta RÖSTGEN a róla megnevezett vagy tőle X-sugaraknak nevezett sugarakat felfedezte, egymást érik a közlemények, melyek részint az X-sugár tulajdonságaival, részint pedig az X-sugarakhoz sok tekintetben hasonló, de azért ezektől mégis lényegesen eltérő sajátosságú, láthatatlan sugarak leírásával foglalkoznak. E sugarak tanulmányozására az ad módot, hogy a photograph-lemez irántuk érzékeny lévén, a lemezzel constatalni lehet ilyenféle sugarak keletkezését.

A sok közül, a kik ez irányban munkálkodtak, különösen H. BECQUEREL említendő meg. Miután H. POINCARÉ valószínűnek mondotta, hogy a phosphorescentiás testek a látható sugarakon kívül láthatatlanokat, X-sugarakat lövelnek ki, s e feltevést CH. HENRY kísérletei * igazolni látszottak, BECQUEREL az uranvegyületeket tanulmányozta ez irányban s csakhamar felfedezte, hogy e vegyületek sajátos sugarakat lövelnek ki, melyek a fényre nézve átlátszatlan némely testeken keresztül hatolnak s melyek iránt a photograph-lemez érzékeny. Az elektroszkop töltését e sugarak is kisűtik, úgy mint az X-sugarak, de ezektől mégis lényegesen különböznek. A BECQUEREL-féle sugarak a fényre nézve átlátszatlan testeken általában könnyebben áthatolnak, mint a RÖSTGEN-félek. A fémeket a kétféle sugár nézve áteresztő képességük szerint egymás mellé sorozva, nem ugyanazon sorrendű adódik ki. A BECQUEREL-féle sugarak polarizálhatók, míg a RÖSTGEN-félek nem.**

* Beibl. 20., 468. l. 1896.

** BECQUEREL idevonatkozó értekezéseit l. Compt. rend. CXXVI. k. 1896. és CXXVII. k.

3. ábra. Lengyel Loránd cikke a Matematikai és Természettudományi Közönyben (1905) 23, 255–273

A pepszinémésztés termodinamikáján kívül foglalkozott a kénsav meghatározásával a vizeletben alkoholos stroncium-klorid-oldatot használva [Magyar Kémiai Folyóirat (1905) 11(1), 6–9]. Az sem véletlen, hogy Lengyel Loránd az édesapja által kutatótt stronciumot alkalmazta.

Legidősebb Lengyel Béla budapesti emléktáblájának (4. ábra) kalandos sors jutott. 1944 márciusában volt intézetében emlék-

4. ábra. Lengyel Béla emléktáblája az Eötvös Loránd Tudományegyetemen (A Kis Akadémiát az egyetem fiatal oktatói alapították Eötvös Loránd, Lengyel Béla és más tekintélyes professzorok mentorálása mellett 1900-ban. 1944-ben megszűnt.)

táblát kívántak avatni születésének 100. évfordulóján, de az avatási ünnepségre az ország német megszállása miatt a már nem került sor. Az emléktábla azonban átvészelte a nehéz időket, és közel fél évszázadig az egykori, Trefort kerti intézetében volt látható. 1990-ben a vegyészek elhagyták Trefort kerti épületeiket, és a jelenlegi helyre, a Lágymányosra költöztek. Az emléktáblákat azonban vittük magunkkal, és jelenleg az ELTE Kémiai épület aulájában láthatók.

Lengyel Béla még megérte azt, hogy unokájának boldogan mutassa meg a laboratóriumát. Erről idősebb Lengyel Béla így emlékezik [10]: „1872-ben nyílt meg az egyetem – és talán az ország – első [erre a célra épült] kémiai intézete (ma Múzeum körút 4/b). Az egyemeletes, sárga épület déli szárnyán a professzorok laktak, mert abban az időben ez volt a szokás. Így az emeleten Than Károly professzor, a földszinten a nála tíz évvel fiatalabb unokaöccse, tanítványa, majd professzortársa, nagyapám, akit a tudománytörténet idősebb Lengyel Béla néven tart számon. Itt született 1876-ban apám, aki – miután megnősült – a Múzeum krt. 2. sz. alatti bérházban, ami a Nemzeti Színház bérháza volt, vett ki lakást. Itt születtem én. 8-9 éves lehettem, amikor nagyapám bevitt intézetébe, ekkor már az Eszterházy utcai épületbe, amelyet a Műegyetemnek a kiköltözése után ő kapott meg. Az egyik laboratóriumban elsötétítés után csodálatos gázkislüles fényeket láttam, Geissler-csőveket, amelyekkel ő foglalkozott. Egy nagy lángon, gyerekkar-vastagságú csövet elővéve, csodálatos üvegremekeket fújt. Mély benyomást tett rám ez, de még inkább az, amikor kb. ebben az időben – mikor a cseppfolyós levegő újdonság volt Magyarországon és az első Linde-gépet az ő intézetében szerelték föl – a cseppfolyós levegővel mutatott be számos kísérletet népszerű előadás keretében. Már ekkor megérlelődött bennem az, hogy én is kémikus leszek. Akkor nem is álmodtam volna, hogy 40 év múltán, mint késői utóda, magam is ezekben a helyiségekben fogok dolgozni.”

Ezzel már el is kezdtük következő hősünk életét.

5. ábra. Idősebb Lengyel Béla

(fotó: G. Fábi Zsuzsa; MTA Könyvtár és Információs Központ)

Lengyel Béla (Budapest, 1903. július 16. – 1990. március 11.) (5. ábra), a budapesti Tudományegyetem egyetemi tanára, a Magyar Tudományos Akadémia tagja (levelező: 1961. április 14., rendes: 1967. május 05.), a Kémiai Tudományok Osztálya titkára (1964. május 25. – 1970. február 04.), elnöke (1970. február – 1976. május) volt. Tevékenységét Kossuth-díjjal (1955), Akadémiai Aranyéremmel (1974) és az ELTE tiszteletbeli doktora címmel (1981) ismerték el [4, 10, 11].

Érettségi után a budapesti Műegyetemre iratkozott be. Harmadéves korában, 1923-ban elnyerte az akkor alakult Collegium Hungaricum bécsi ösztöndíját. A bécsi Műegyetemen szerezte meg vegyészmérnöki diplomáját (1927). 1928-ban a budapesti egyetemen bölcsészdoktorrá avatták. 1927 szeptemberében Buchböck Gusztáv professzor tanársegéde lett. Erdey-Grúz Tiborral ugyanazon a napon tartották magántanári próbaelőadásukat, és 1934-ben magántanárok lettek. Kettőjük barátsága Lengyel Béla egész későbbi egyetemi és akadémiai pályáján nagy szerepet játszott. A fiatal tanársegédeknek nem volt állandó státuszuk, két-

éves megbízásokat kaptak. 1936-ban Lengyel Béla megvált egyetemi állásától, és az iparjogvédelem területén szabadalmi bíróként, majd szabadalmi ügyvivőként dolgozott. Közben egyetemi tevékenységét sem adta fel, megtartotta magántanári előadásait és diplomamunkákat irányított. 1944-ben azonban megszakadt egyetemi tevékenysége az egyre nehezebbé váló egyetemi viszonyok miatt, két disszertánsát deportálták [10]. 1945 után családjával együtt nagyon nehéz helyzetbe került, lakóházukat bombatalálat érte, irodáját kirabolták, a létminimum fenntartása is nagy erőfeszítést igényelt. Aztán lassan visszatértek az ügyfelek, Szent-Györgyi Albert szabadalmait is ő intézte. 1949-ben Erdey-Grúz visszahívta az egyetemre. Gróh Gyulát, akit nyugdíjaztak, ő váltotta az Általános Kémia Tanszék élén. A hallgatói és az oktatói létszám a kémia területén is jelentős mértékben megnövekedett, ezért a tanszék az F épületből átköltözött a Múzeum körút 6–8. alatti épületbe. Lengyel mind a tananyagot, mind a kutatási területet korszerűsítette. A tanszék neve Általános és Szervetlen Kémiai Tanszékké változott. 1952-ben nevezték ki professzornak, megkapta a tudományok doktora fokozatot, és rektorhelyettségé is kinevezték. Ez utóbbi tisztséget azután négy rektor alatt is betöltötte, aktívan közreműködve az egyetemi oktatás és kutatás reformjában, az egyetemi doktori cím visszaállításában. 1964-ben Erdey-Grúz, aki akkor a Kémiai Tudományok Osztályának titkára

6. ábra. Legidősebb és idősebb Lengyel Béla portréi a várpalotai Vegyészeti Múzeumban (Asztalos Gyula és Dobos Lajos festményei).

A második fotó az avatási ünnepségen készült, amelyen részt vett többek között idősebb Lengyel Béla fia, Lengyel Béla (jobbról a harmadik); tanszékvezető-utódja, Csákvári Béla (jobbról az első); valamint Márta Ferenc akadémikus (balról az első)

volt, az MTA főtitkára (később elnöke) lett, és Lengyelt javasolta maga helyett. Ezt a posztot, illetve az osztályelnökséget Lengyel Béla 12 évig látta el (6. ábra).

Az egyetemről nyugdíjba ment, de a tanszéki kutatócsoportban, majd annak jogutódjában, a Szervetlen Kémiai Kutatólaboratóriumban, amely 1976-ban átköltözött a Budaörsi útra, sokáig tevékenykedett tudományos tanácsadóként.

A mi évfolyamunkat még tanította. Ma is emlékszem elegáns alakjára. Általános kémiai előadásai, amelyet kísérletekkel színesített, nagyon népszerűek voltak. Tankönyvét – Lengyel Béla, Proszt János, Szarvas Pál: *Általános és Szervetlen Kémia*, Tankönyvkiadó, Budapest –, amely először 1954-ben, azután pedig számos kiadásban jelent meg, valamint laborgyakorlat-könyvét – Lengyel Béla, Hartmann Hildegárd, Nyilasi János, Székely Tamás *Általános és Szervetlen Kémiai Praktikumát* – vegyészhallgatók nemzedékei forgatták haszonnal.

Tanszéke kutatási irányai között először régi témája jelent meg, amelynek eredményeit akadémiai székfoglalójában adta elő [12]. Lengyel indította el a szilíciumvegyületekkel és a szilikonokkal kapcsolatos kutatást, valamint a gázkromatográfiás vizsgálatokat is.

A család harmadik kémikus tagja Lengyel Béla (Budapest, 1940. december 25. – Budapest, 2025. május 25.) (7. ábra).

7. ábra. Lengyel Béla

1963-ban szerzett vegyész oklevelet az oklevelet az ELTE Természettudományi Karán. A Veszprémi Vegyipari Egyetemen kezdett dolgozni Benedek Pál, majd Dévay József csoportjában. Veszprém-ben a Fizikai Kémiai Tanszéken a gyakornoki idő után tanársegéd, aztán adjunktusi kinevezést kapott. 1965-ben lett egyetemi doktor. 1974-ben szerezte meg a kandidátusi fokozatot. 1977 és 1979 között az MTA Elektro-

kémiai Tanszéki Kutatócsoportjának főmunkatársa volt. 1979-ben Kiváló feltaláló kitüntetést kapott. A csoport 1979-ben Budapestre költözött, és az akkor alakult MTA Szervetlen Kémiai Kutatólaboratórium része lett Elektrokémiai és Korróziós Osztály néven: az osztály vezetésével Lengyel Bélát bízták meg. 1994-ben nyújtotta be az „Elektrodfolyamatok perturbációja váltoárammal” című disszertációját, és a sikeres védést követően megkapta a kémiai tudomány doktora címet. 1998-ban az MTA Kémiai Kutatóközpont Anyag- és Környezatkémiai Kutatólaboratóriumának tudományos tanácsadója lett.

Lengyel Béla végigcsinálta az összes átalakítást és költözést: csoportja 2010-től része lett a Kutatóközpont Anyag- és Környezatkémiai Intézetének, majd a Pusztaszeri útról költözött a Lágymányosra, miután az MTA KKKI az MTA Természettudományi Kutatóközpont-hoz került, és használatba vette az újonnan épült telephelyet. 2019. szeptember 1-én az MTA kutatóhálózata az Eötvös Loránd Kutatási Hálózatba (ELKH) került át; 2023-ban az ELKH helyébe a Magyar Kutatási Hálózat (HUN-REN) lépett. Lengyel Béla munkahelyének változó neve és helye ellenére folyamatosan dolgozott fő témáján, ami mindvégig a váltoáramú elektrokémiai módszerek alkalmazása és a fémkorrózió vizsgálata, illetve és a korrózióvédelem volt. A mindvégig kifejezést szó szerint kell érteni, mert még a legutóbbi időkben is bejárta, mint

önkéntes tudományos tanácsadó. A hazai korróziós kutatások vezető kutatója volt. Széles körű ipari kapcsolatokkal rendelkezett, az ő vizsgálatai alapján döntöttek például hidak, közlekedési eszközök korrózióvédelméről. Tagja volt a Magyar Kémikusok Egyesülete Korroziós Szakosztályának, vezetőségi tagja a Magyar Korroziós Szövetségnek, az MTA Elektrokémiai Munkabizottságának titkára (1990–1996), a Nemzetközi Korroziós Tanács magyarországi képviselője (1987–1993) volt.

Lengyel Béla nemcsak folytatta, hanem ápolta is a családi hagyományokat. Ő készítette édesapjával a [10] interjút, örömmel fogadta el a meghívásokat, amikor dédapjáról vagy apjáról tartottak megemlékezést. Nagyon büszke volt, amikor az ELTE Lágymányosi kampuszán dédapjának szobrot állítottak, és arra is, hogy Körösladányban szintén tisztelettel ápolják az emlékét (8. ábra).

8. ábra. Lengyel Béla a körösladányi helytörténeti múzeumban, a legidősebb Lengyel Béla munkásságát bemutató kiállításon

Béla azon kivételes emberek közé tartozott, akiket mindenki szeret. Kedves, nyugodt, jóindulatú egyéniséggel megnyert mindenkit az elektrokémikusok közösségében, szakértelmét pedig tiszteltük.

IRODALOM

- [1] Dr. Berkó J., Dr. Lengyel Béla. *Uránia Magyar Tudományos Egyesület Közlönye* (1913) 14, 186–189.
- [2] Ilosvay L., Lengyel Béla rendes tag emlékezete. *MTA emlékbeszédek*, (1917) 17(13), 261–289. A közlemények és tanítványok teljes jegyzékével.
- [3] Szőkefalvi-Nagy Z., Lengyel Béla. *Akadémiai Kiadó*, 1983.
- [4] Ijjas Gáborné, Emlékezés egy vegyész dinasztíára. Lengyel Bélák a kémia fejlődésért. In: *Mérnök, természettudós és orvos dinasztíák, melyek befolyásolták Magyarország szellemi életét. Tanulmányok a természettudományok, a technika és az orvoslás történetéből*. Országos Műszaki Múzeum – Áron Kiadó, Budapest, 2005, 231–235.
- [5] Kempler K., Lengyel Béla, *Orvosi Hetilap* (1973) 225–235.
- [6] Kata M., Gyéresi Á., Jeles magyar vegyészek és gyógyszerészek a modern kémiai tudományok megalapozásában. II. rész. *Vegyészek II. 1: Lengyel Béla professzor (1844–1913)*. *Orvostudományi Értesítő* (2017) 90(2), 101–105.
- [7] Lengyel Béla, *Rektori búcsúbeszéd*. *Budapesti Királyi Tudományegyetem, Egyetemi Beszédek*, 1896, 22–36.
- [8] Palló G., *A radioaktivitás és a kémiai atomelmélet*. *Akadémiai Kiadó*, Budapest, 1992, 38–42.
- [9] Radnóti K., Inzelt Gy., „Bámulattal szemléljük a testek önsugárzását...” *Szemelvények a nukleáris tudomány történetéből* (szerk. Vértess Attila). *Akadémiai Kiadó*, Budapest, 2009, 69–106.
- [10] Lengyel Béla visszaemlékezése, 1989. <http://chemonet.hu/hun/olvaso/histchem/legenda/lengyel/lidx.html>
- [11] Beck M., Blázsó M., Boksay Z., Csákvári B., Székely T., *Emlékbeszéd Lengyel Béla, az MTA r. tagja születésének 100. évfordulója alkalmából* (szerk. Vizi, E. Sz.). *Emlékbeszédek*, 2002–2005. *MTA*, Budapest, 2006. <https://www.kfki.hu/~cheminfo/osztaly/kemia/beck.html>; <https://real-eod.mtak.hu/3489/>
- [12] Lengyel B., *Az elektromosság transzportjáról szervetlen üvegekben* (székfoglaló előadás). *MTA Kémiai Tudományok Osztályának Közleményei* (1963) 19, 445–458.